

Assignatura:	Mètodes i Tècniques d'Investigació en Comunicació de Masses I
Curs:	2011/12
Professora :	Magdalena Alberó Andrés. Despatx 019 Adreça electrònica: Magdalena.Albero@uab.cat

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

Introducció als principals mètodes i tècniques d'investigació en comunicació de masses. Aconseguir que l'alumne interpreti correctament la lectura d'un treball de recerca aplicat a la comunicació de masses, i l'elaboració d'un projecte d'investigació.

TEMARI

TEMA I: Introducció a la investigació de la comunicació.

El coneixement científic i el mètode científic. El diàleg teoria i dades. El procés de recerca: perspectiva general. Les problemàtiques de les ciències socioculturals. Disciplines, perspectives metodològiques i tècniques d'investigació en comunicació: els principals paradigmes. Centres d'investigació en mitjans de comunicació. Publicacions especialitzades en la investigació de la comunicació.

TEMA II: El procés d'investigació i les seves etapes.

Organització, planificació i procés del treball científic. Elecció del tema: interès científic, personal i social. Marc teòric. Les preguntes de recerca: formulació, justificació ambigüitats i potencialitats. Plantejament del problema i delimitació d'objectius. Tipus d'investigació: descripció, explicació, exploració. Disseny i estratègia de la investigació. Delimitació i disseny de la mostra. Pla de treball, periodització i pressupost. La pràctica de la investigació.

TEMA III: Tècniques d'investigació per l'anàlisi dels mitjans de comunicació

Caracterització, tractament i interpretació de dades amb **els mètodes qualitatius**: a) l'observació participant, b) l'observació no participant, c) les entrevistes en profunditat, d) els grups de discussió, e) les històries de vida. Caracterització, tractament i interpretació de dades amb **els mètodes quantitativs**: a) Els qüestionaris, b) els tests, c) les escales d'actitud. L'anàlisi de contingut. Els continguts de la comunicació i l'aplicació i l'aplicació de tècniques per a la seva anàlisi. Les proves pilot i la seva funció.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

- ARTICLES A LA VENDA EN FOTOCOPIES, I PENJATS AL CAMPUS VIRTUAL, (*) I:
- ADORNO, Th. Epistemología y ciencias sociales. Madrid, Càtedra (Valencia), Universidad de Valencia, 2001.
- BERGANZA, M.R. y RUIZ, J.A. (coordinadores) Investigar en comunicación. Guía práctica de métodos y técnicas de investigación social en comunicación. Madrid, McGraw Hill, 2005.
- BERICAT, E. *La integración de los métodos cuantitativos y cualitativos en la investigación social. Significado y medida*. Barcelona, Ariel, 1998.
- CASSETTI, F. Y DI CHIO, F. Anàlisis de la televisión. Instrumentos, métodos y prácticas de investigación. Paidós, Barcelona 1999. (*)
- GALINDO CÁCERES, J. (coord.) *Técnicas de investigación en sociedad, cultura y comunicación*. México, Addison Wesley Longman, 1998.
- GARCIA FERRANDO, M., IBÁÑEZ, J. i ALVIRA, F. (comps.) *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Madrid, Alianza Editorial, 2001.
- JENSEN, K.B. i JANKOSWSKI, K.B. (eds.) *Metodologías cualitativas de investigación en comunicación*. Barcelona, Bosch Casa Editorial, 1993. (*)
- MORIN, E. Introducción al pensamiento complejo. Gedisa. Barcelona (*)
- MORIN, E. *La tête bien faite. Repenser la réforme, reformer la pensee*. Seuil, Paris 1999.
- RUIZ OLABUENAGA, J.I. *Cómo elaborar un proyecto de investigación*. Bilbao, Ediciones Universidad de Deusto, 1998. (*)
- SORIANO, J. *L'ofici de comunicòleg. Mètodes per investigar la comunicació*. Barcelona, Eumo Editorial, 2007. (*)
- TAYLOR, S.J. i BOGDAN, R. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación. La búsqueda del significado*. Barcelona, Ediciones Paidós, 1992.
- WIMMER, R.D. i DOMINICK, J.R. *La investigación científica de los medios de comunicación. Una introducción a sus métodos*. Barcelona, Bosch Casa Editorial, S.A., 1996, 1a. ed.

COMPLEMENTÀRIA

ALBERO ANDRÉS, Magdalena (2011). *Televisión, violencia y sexo en la adolescencia*. Barcelona, Octaedro.

ALBERO ANDRÉS, Magdalena (2010). *Internet, jóvenes y participación cívico-política*. Barcelona, Octaedro. (*)

ALBERO ANDRÉS, Magdalena (2006). *La mirada adolescent. Violència, sexe i televisió*. Barcelona, Octaedro.

ALONSO, Luis Enrique *La mirada cualitativa en sociología* Madrid, Editorial Fundamentos, 1998.

BARDIN, L. *El análisis de contenido*. Madrid, Akal, 1986, 21è. ed.

BOSCH, J.L. i TORRENTE, D. *Encuestas telefónicas y por correo*. Cuadernos Metodológicos, no. 9. Madrid, CIS, 1993.

- CALLEJO GALLEGO, J. *El Grupo de discusión: introducción a una práctica de investigación*. Barcelona, Ariel, 2001.
- CICOUREL, A. V. *El método y la medida en sociología*. Madrid, Editora Nacional, 1982.
- GUASCH, O. *Observación participante*. Madrid, CIS, 1997.
- HUERTAS, A. *Cómo se miden las audiencias en televisión*. Barcelona, Editorial CIMS, 1998.
- JENSEN, K.H. *La semiótica social de la comunicación de masas*. Barcelona, Bosch Casa Editorial, S.A., 1997.
- KING, Gary, KEOHANE, Robert O. i VERBA, Sidney *El diseño de la investigación social. La inferencia científica en los estudios cualitativos*. Madrid, Alianza Editorial, 2000.
- KRIPPENDORFF, K. *Metodología de análisis de contenido*. Barcelona, Paidós, 1990.
- PIÑUEL José Luis; GAITÁN, Juan Antonio: *Metodología general. Conocimiento científico en investigación en la comunicación social*. Edit. Síntesis, 1999
- PUJADA, J.J. *El método biográfico: el uso de las historias de vida en ciencias sociales*. Cuadernos Metodológicos, no. 5. Madrid, CIS, 1992.
- RUIZ OLABUENAGA, J.I. i ISPIZUA, A. *La descodificación de la vida cotidiana. Métodos de investigación cualitativa*. Bilbao, Universidad de Deusto, 1989.
- VILCHES, L. *La migración digital. La investigación en los nuevos medios*. Barcelona, Gedisa, 2001.

ESTUDI DE CAS:

- AA.DD. *Eurofiction 1998 primo rapporto sulla fiction televisiva in Europa*. Roma RAI.VQPT, 1999. Edició a càrrec de Milly BUOANNO
- LACALLE, Ch. *El espectador televisivo*. Barcelona. Gedisa, 2001
- OROZCO GOMEZ, G. "Dialéctica en la mediación televisiva. Estructuración de estrategias de recepción por los televidentes". Dins de: *Anàlisis. Quaderns de comunicació i cultura*, no. 15, 1993, pp. 31-44.
- VELAZQUEZ, T. "La interpretación del discurso cultural-comunicativo en los medios de comunicación". Dins de: A.I.C.E. *La investigación en la comunicación. III Simposio de la Asociación de Investigadores en Comunicación del Estado Español (A.I.C.E.)* Madrid, AICE, 1992, pp. 31-34.
- VELÁZQUEZ, T. *Los políticos y la televisión. Aportaciones de la teoría del discurso al diálogo televisivo*. Barcelona, Ariel, 1992.
- VELÁZQUEZ, T. "Comunicación política en televisión. Los indicadores de la cultura política". Dins de: *Comunicación y estudios universitarios*, n. 9, 1999, pp. 53-60.
- VILCHES, L. *Televisión. Los efectos del Bien y del Mal*. Barcelona, Ediciones Paidós, 1995, 2a. ed.

REFERÈNCIA:

- BOUDON, E, i LAZARSFELD, P.F. (comps.) *Metodología en las ciencias sociales*. Barcelona, Laia, 1985.
- FESTINGER, L. i KATZ, D.(comps.) *Los métodos de investigación en las ciencias sociales*. Barcelona, Edic. Paidós, 1992.
- LAKATOS, I. *La metodología de los programas de investigación científica*. Madrid, Alianza Editorial, 1989.

MAYNTZ, R., HOLM, K. i HÜBNER, P. *Introducción a los métodos de la sociología empírica*. Madrid, Alianza Editorial, 1980, 2a. ed.

METODOLOGIA DOCENT:

Treball teòric i pràctic, orientat cap al disseny d'un projecte d'investigació, i realització i avaluació dels resultats de la prova pilot dels materials Dissenyats per a fer la recerca

TEORIA

- a) Classes teòriques
- b) Tutories

PRÀCTIQUES:

- a) Pràctiques en grup sobre la metodologia del projecte de recerca
- b) Debats a classe sobre lectures referides a punts del programa i sobre cada apartat del treball de curs

SISTEMA D'AVALUACIÓ: (A escollir, opció a u opció B)

OPCIÓ A: AQUESTA OPCIÓ SUPOSA L' AVALUACIÓ CONTINUADA DE LA ASSIGNATURA. PER PODER OPTAR **ES OBLIGATÒRI ASSITIR A CLASSE**. L'avaluació consistirà en:

- TREBALL DE CURS: *Projecte de recerca*. **La extensió del treball de curs NO ha de ser superior a les 15 pàgines** (lletra Arial 11, 1,5 espais). Aquest treball es fa en grup i s'entrega en suport paper.
- EXAMEN TIPUS TEST

OPCIÓ B: Per als alumnes que no poden assistir a classe

- Examen final. Per preparar l'exàmen cal llegir els materials que es depositin a fotocopies, i els que es puejin al campus virtual. També es obligatoria la lectura dels llibres de la bibliografia que portan la señal (*). La data d'aquest exàmen la fixa la Facultat.

HORARI D'ATENCIÓ: Dimarts de 10:30 a 12:00 i de 15:00 a 16:30 Despatx 019.